

Newman i Escriva

Članak objavljen u on-line časopisu „Church forum“. Autor naglašava važnost danu ulozi laika u Crkvi od strane blaženog John Henry Newmana i svetog Josemarije.

30.09.2010.

Pratiti vezu između sv. Josemarije Escriva i kardinala Johna Henrya Newmana može se činiti pomalo usiljenom usporedbom. Bilo koja veza između ove dvije pionirske figure u životu Crkve, jedne u devetnaestom stoljeću i druge u

dvadesetom, može se doimati pomalo mršavom. Njihove socijalne, kulturne i povijesne pozadine i konteksti su bili vrlo različiti. Newman je bio engleski obraćenik, esejist i apologet koji je završio kao kardinal; Escriva je španjolski svećenik začetnik jedne nove institucije unutar Crkve. I pored toga, dublji pogled na njih otkriva priličnu harmoniju na duhovnoj razini i paralelu između njihovih pastoralnih interesa.

I Newman i Escriva su proglasili važnu ulogu koju su laici pozvani imati unutar Crkve. Obojca su patili zbog propovijedanja ove uloge, koju su mnogi smatrali neobranjivim novitetom. Newman, na primjer, kaže da „sensus fidei“, „osjet vjere“ Naroda Božjeg, treba smatrati za *locus theologiae*, izvor za konzultiranje radi otkrivanja autentičnog sadržaja vjere. Crkva, kao primateljica pologa božanske

objave, ne može bez vjernika laika, budući da oni čine jedan od njenih sastavnih dijelova. Bez njih, ona bi izgubila vrijedan izvor vjere i, nadalje, rezultat bi bio klerikalizam - umanjenje stvarne prirode Crkve, svodeći je na ordinirane ministre i hijerarhiju.

Sv. Josemaria Escriva je također morao izdržati mnogo nerazumjevanja radi čvrstog svjedočenja o važnosti laika u Crkvi, davno prije Drugog Vatikanskog, on je propovijedao da su laici pozvani na puninu kršćanskog života, na svetost. On je inzistirao da laici nisu kršćani drugog reda, već imaju svoj svojstveni specifični božanski poziv, na primjer, poziv braka. Ovo znači da oni imaju specifičan put praćenja i vršenja Božje volje u Crkvi i svijetu. I što je Newman nazvao „osjetom vjere“, sv. Josemaria je nazvao, pomalo kolokvijalno, „katoličkim nosom“ Naroda Božjeg.

Konstantna formacija

Jednako su Newman i Escriva jasno vidjeli da jednostavna činjenica da bivanje laicima u Crkvi ne čini ljude glasnogovornicima Duha Svetog. Oni trebaju duboko kršćansko učenje i formaciju i trajni napor da žive u skladu sa svojom vjerom. Newman je posvetio svoj intelektualni i pastoralni napor ovom cilju, uređujući časopis *The Rambler*, radeći na uspostavljanju Katoličkog sveučilišta u Dublinu, kao i Oratorske škole u Birminghamu. Slavno je rekao: „Želim laike, ne arogantne, ne nagle u govoru, ne osporljive, već ljude koji znaju svoju vjeru, koji ulaze u nju, koji znaju gdje točno stoje, koji znaju što imaju i što nemaju, koji znaju svoj credo tolko dobro da mogu da ga izlože, koji znaju toliko puno povjesti da mogu da ga brane. Želim inteligente, dobro poučene laike. Želim da uvećaju svoje znanje, kultiviraju svoj razum,

dobiju uviđaj u odnos istine prema istini, nauče da vide stvari kao što jesu, da razumiju kako se vjera i razum odnose jedni prema drugima, koji su temelj i princip katoličanstva.“ (Propovjed 9, Dužnosti katolika prema protestantskom pogledu, 1851)

Sv. Josemaria, sa svoje strane, osim bogatog stvaralaštva propovjedi i duhovnih knjiga, koje su pomogle laicima da nađu Boga u svojim običnim životima, osnovao je Djelo Božje instituciju čiji je cilj da podsjeti svakoga na univerzalni poziv svetosti, i učini ga pristupačnim. Djelo koje je osnovao ne samo da pokušava podsjetiti ljude da bi trebali biti sveci u svojim običnim životima, već im pokazuje kako, nudeći pomoć koja im treba kako bi to postigli. On je sam definirao Opus Dei kao „ogromno djelo kateheze“, zato što nudi specifičnu formaciju, osobito oblikovanu da omogućiti da

ljudi razviju ono što je nazvao
„jedinstvo života“ - žive u skladu sa
svojom vjerom svaki trenutak dana.

Primjer prvih kršćana

I Newman i Escriva su znali da ono
što predlažu u biti nije ništa novo -
ono je „staro i novo poput
Evandjelja“, reče Escriva. Obojica su
uzeli živote ranih kršćana kao svoj
izvor inspiracije, budući da se, kao
što je Newman rekao, kršćani moraju
ugledati na njih da obnove puninu
vjere. Obojica su naglašavali potrebu
za postizanjem dubokog jedinstva
između vjere i razuma, na temelju
znanstvenog proučavanja u poljima i
svetog i svjetovnog nauka. Stoga, na
primjer, Escriva je zahtievao da svi
svećenici Opusa Dei budu stručnjaci
u nekom polju akademske znanosti –
da svi imaju sveučilišnu diplomu, i
da mnogi imaju doktorate.
Istovremeno, želio je da laici Opusa

Dei uče teologiju i srodne znanosti, do razine doktorata.

Newman reče: „Želim da intelektualci - laici budu religiozni i da posvećeni eklezijastici budu intelektualci.“ (Propovjed 1, Intelpekt, instrument religijske obuke, propovjedana u sveučilišnoj crkvi, Dublin, blagdan sv. Monike, nedelja nakon Uspeća, 1856.)

Sloboda savjesti

I Newman i Escriva su imali duboku ljubav prema istini, i odbijali su da dignu savjest na autonoman princip moralnosti. I dok su obojica insistirali na potrebi za formiranjem osobine savjesti, u moralnim i doktrinalnim pitanjima, pod vodstvom crkvenog magisterija, obojica su također proglasila ono što bi mogli nazvati „sloboda savjesti“ u vremenitim stvarima. Escriva je neumorno propovijedao o laičkoj slobodi i autonomiji u političkim i

socijalnim pitanjima, objašnjavajući da u tome ne smije biti crkvenog miješanja ili vršenja pritiska na laike u tim pitanjima. Laici bi se, ipak, trebali upirati biti usklađeni s svojom vjerom i vjerni svojoj savjesti. Oni nikad ne bi smjeli dozvoliti, držao je, da razdvoje koju god svoju akciju od diktata svoje savjesti, već trebaju nositi punu moralnu odgovornost za sve što rade. Newman, sa svoje strane, je govorio i pisao duboko o vrijednosti savjesti kao mjesta našeg susreta sa Bogom, najdubljom istinom čovječjeg bića i onoga što upravlja moralnom savjesti.

Mnogo više strana učenja oba čovjeka mogu biti naglašena, poput potrebe za kombiniranjem predanosti i doktrine; potrebi da teolozi svoj rad čine razborito i odgovorno, u punom jedinstvu sa Crkvom; i dubokim razumijevanjem Crkve kao misterija i sakramenta, koji skupa sa ljudskim elementom,

vodi općenju s božanskim. Međutim, što je gore bilo opisano bi već samo moglo biti dosta kako opravdalo tvrdnju o dubokoj harmoniji između Johna Henryja Newmana i Josemarije Escriva.

Fr. Arroyo Martinez je profesor filozofije na doktorskom studiju sveučilišta Svetog Križa u Rimu.

.....

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/hr-hr/article/newman-i-
escriva-2/](https://dev.opusdei.org/hr-hr/article/newman-i-escriva-2/) (7.08.2025.)